07
පාඩම

විනය - තල් කරටියේ බිඳ වැටීම

විනය

බුදුරජාණන් වහන්සේ ඇති කළ ශාසනය බුද්ධ ශාසනයයි. සම්බුදු සසුන ඉදිරියට පවත්වා ගෙන යනු ලබන ජීවමාන වාහකයන් වන්නේ භික්ෂූන් වහන්සේලා ය. එහි පළමු අවස්ථාව සාමණේර නමින් හඳුන්වයි. දෙවැනි අවස්ථාව උපසම්පදා නම්. එය සිදු කරනු ලබන්නේ විනය කර්මයක් මගිනි. "විසිවයස් පිරිවෙන් පසු සාමණේර භාවයෙන් ඔසවා තැබීම සඳහා සිදු කෙරෙන විනය කර්මය, 'උපසම්පදා විනය කර්මය'යි." උපසම්පන්න භික්ෂූන් වහන්සේ, බුද්ධ ශාසනයෙහි ශ්‍රේෂ්ඨතම ලෙසින් සැලකෙන අධිශීලයෙහි පිහිටියෙකි. ප්‍රව්‍රජ්‍යාවෙන් අපේක්ෂිත පරම ඵලය වන විමුක්තියට අධිශීලය අතිශයින් ම ඉවහල් වෙයි. අධිශීලයට කැළැල් වන අවිනය සංඛ්‍යාත දුෂ්ප්‍රතිපත්තීන්හි යෙදීමෙන් විමුක්ති සාධනයට බාධා වෙයි.

භික්ෂු සමාජය පෞද්ගලික වශයෙන් තම තමන්ගේ විමුක්ති සංසිද්ධිය (ස්වාර්ථය) සඳහාත් පොදු වශයෙන් බහුජන ශුභ සිද්ධිය (පරාර්ථය) සඳහාත් සැකසුණු සංස්ථාවකි. එබැවින් උපසම්පන්න භික්ෂුවකගෙන් සිදුවන සුළු වරද වුව ද ස්වාර්ථයට බාධකයක් වනු පමණක් නොව සංස්ථාවේ ගෞරවයට හා පවිත්‍රතාවට කැළලක් වීමෙන් බහුජන ශුභ සිද්ධිය වැළැකීමට හේතුවක් ද වෙයි. මේ නිසා උපසපන් භික්ෂූන් වහන්සේගේ ආජීව පාරිශුද්ධිය අතිශයින් වැදගත් වෙයි. ස්වාර්ථයට අහිතකර වූත් සංස්ථාවේ ගෞරවයට සමගියට හා චිරජීවනයට බාධක වූත් සාවද්‍ය ක්‍රියාවන් ඒ එකිනෙකෙහි ඇති බරපතල කම් අනුව ආපත්තිස්කන්ධ හතකට වර්ග කොට තිබේ. ඒවා අරක්ෂා කිරීමට උපසපන් භික්ෂුව බැඳී සිටියි. ඒවා මෙසේ ය.

01. පාරාජික ආපත්ති
02. සංඝාදිසෙස ආපත්ති
03. ථුල්ලච්චය ආපත්ති
04. පාචිත්තිය ආපත්ති
05. පාටිදෙසනීය ආපත්ති
06. දුක්කට ආපත්ති
07. දුබ්භාසිත ආපත්ති

භික්ෂූන් වහන්සේ කෙනකුගෙන් සිදු විය හැකි වැරදි සියල්ලක් ම පාහේ මෙම සප්තාපත්තිස්කන්ධකයන් යටතේ සංග්‍රහ වී තිබේ. මෙයින් භික්ෂුවකගෙන් සිදුවිය හැකි ඉතාමත් ම බරපතල වැරදි ලෙස ගැනෙන්නේ පාරාජිකාපත්තීන් ය. පාරාජිකා ඇවතකට පැමිණියහුට එයින් නිදහස් වීම සඳහා කිසිදු පිළියමක් නොමැත. හේ භික්ෂූන් සමග

සහවාසයට කිසිසේත් නො සුදුස්සෙකි. සෙසු ඕනෑම ඇවතකින් නිදහස් වීමට හා ඊට පිළියම් යෙදීමට අවසර ඇතත් පරිජි ඇවතකින් යළි පාරිශුද්ධිය ලැබීමට කිසිදු ඉඩක් නැත. ''තාල වර්ගයේ ගසක එහි කරටිය සිඳී ගිය පසු නැවත නොවැඩෙන්නා සේ ය.'' පාරාජිකාවකට පත්වීමත් සමගම ඒ භික්ෂුව ගිහියකුගේ තත්ත්වයට පත්වෙයි. ඔහු කෙරෙහි අධිශීල සංඛ්‍යාත උපසම්පත්තිය නොපිහිටයි. භික්ෂුත්වයට පත්වීමට පෙර යම් සේ ගිහියකු වශයෙන් සිටියේ ද පාරාජිකාපත්තියට පැමිණීමෙන් පසු යළි ඒ තත්ත්වයට පත් වෙයි. එහෙත් සාමණේර සීලය සමාදන්ව සාමණේරයකු වශයෙන් සිටිය හැකි ය.

භික්ෂු සමාජයෙහි ගෞරවයට හා පහසුවට හේතු වන්නාවූත්, එහි සාමූහික පැවැත්මට හා එම සමාජයෙහි ශිෂ්ටත්වයට ඉවහල් වන්නාවූත් සදාචාර ධර්ම සමූහය ආභිසමාචාරික ශික්ෂා නම්. ඒවා මහාවග්ග පාලි, චුල්ලවග්ග පාලි, පරිවාර පාලි, යන ග්‍රන්ථවල ඛන්ධක වත්තු යන නාමයෙන් විස්තර කොට තිබේ. ආදිබ්‍රහ්මචරිය ගණයට වැටෙන ප්‍රාතිමෝක්ෂ ශික්ෂා දෙසිය විස්සෙන් පාරාජිකා, සංඝාදිසේස සහ අනියත යන ශික්ෂා පද (එකුන් විස්ස) මෙහි දී විස්තර කරනු ලබයි.

මෙථුනධම්ම පාරාජිකාපත්තිය

> **''යො පන භික්ඛු භික්ඛූනං සික්ඛාසාජීව සමාපන්නො සික්ඛං අපච්චක්ඛාය දුබ්බල්‍යං අනාවිකත්වා මෙථුනං ධම්මං පතිසෙවෙය්‍ය, අන්තමසො තිරච්ඡානගතාය'පි, පාරාජිකො හොති අසංවාසොති ''**

අර්ථය:- යම් භික්ෂුවක් භික්ෂූන් පිළිබඳ අධිශීල ශික්ෂාවන්ට පැමිණියේ, (ශීලය) උපසම්පදාව ප්‍රතික්ෂේප නොකොට දුර්වල බව ද නොකියා යටත් පිරිසෙයින් තිරිසන් ගිය මාගමක් සමග ද මෛථුන්දම් සෙවී නම් පරිජි වූයේ වෙයි. උපසපන් භික්ෂූන් සමග සහ වාසයට නුසුදුස්සෙක් වෙයි.

විවරණ:-

භික්ඛු:- සම්බුද්ධ ශාසනයෙහි පැවිදිව අධිශීල සංඛ්‍යාත උපසම්පදාව ලබාගත් භික්ෂුව, භික්ඛු යනුවෙන් හැඳින්වේ. බුදු සසුනෙහි උපසම්පදාව ලබාගත හැකි ක්‍රම අටෙකි. ගරු ධම්ම පටිග්ගහණ, දූතෙන, අට්ඨ වාචික යන ත්‍රිවිධ උපසම්පදාවෝ භික්ෂුණීන් අරභයා පනවන ලද්දාහු ය. අනෙක් උපසම්පදා ක්‍රම සතර ම ජීවමාන බුදුරජාණන් වහන්සේ වෙතින් ලබා ගත යුතු වෙයි. එබඳු ක්‍රමයකින් උපසම්පත්තියෙහි පිහිටි භික්ෂුවකගෙන් පාරාජිකා ඇවතක් සිදු විය හැකි නො වේ. අටවන ''ඤත්ති චතුත්ථ කර්ම'' වාක්‍යයෙන් භික්ෂු සංඝයා වෙතින් ම උපසම්පදාව ලත් භික්ෂූන් වහන්සේ නමක් ම මේ ශික්ෂා පදයෙහි සඳහන් 'භික්ඛු' යන්නෙන් අදහස් කෙරේ.

''**සික්ඛාසාජීව සමාපන්නො**'':- සික්ඛා යනු අධිසීල ශික්ෂාවයි. සාජීව යනු බුදුරදුන් විසින් පණවන ලද ශික්ෂා පදයන් ය. අධිශීල ශික්ෂාවන් හා ප්‍රඥප්ති ශික්ෂාවන්ගෙනුත් හික්මීමට පිළිපන්නේ යනු අදහස යි.

''**සික්ඛං අපච්චක්ඛාය**'':- අධිශීල සංඛ්‍යාත ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂේප නො කොට එනම් උපසම්පදාව ප්‍රතික්ෂේප නොකර යන අදහසයි. ක්‍රමානුකූල ව උපසම්පදාව අත්හැරීම නොකළ භික්ෂුව එම ශික්ෂාවෙහි පිහිටි කෙනෙකි. එබැවින් ශික්ෂා ප්‍රතික්ෂේපය විනයානුකූල ව සිදු නොකළ කෙනෙක් ගිහි ඇඳුම් ඇන්දත් පාරාජිකා වන්නේ ය.

''**දුබ්බල්‍යං අනාවීකත්වා**'':- සාජීව නම් වූ ප්‍රඥප්ති ශික්ෂාවන් පිරීහීමට අපහසු බව ප්‍රකාශ නොකොට, මෙයින් පැවසෙනුයේ ශික්ෂා ප්‍රතික්ෂේප කරන්නෙකුට ඒ සඳහා වූ හේතුවයි. එම හේතුව පැහැදිලි ලෙස ප්‍රකාශ කළ යුතු ය.

''**මෙථුනං ධම්මං පතිසෙවෙය්‍ය**'':- එනම් ස්ත්‍රී පුරුෂ සංවාසයෙහි යෙදීමයි. ඔවුනොවුන්ගේ ලිංගේන්ද්‍රියන් තල ඇටයක් පමණ හෝ එකිනෙක ප්‍රවේශ කිරීම මෙහිදී සැලකේ.

''**අන්තමසො තිරච්ඡානගතාය'පි**'' තිරිසන් ගතියෙහි උපන් ස්ත්‍රී සත්ත්වයෙකු සමග හෝ, මෛථුන ධර්මයෙහි බැඳීමෙන් වුව ද අශ්‍රමණයෙකු වන්නේ ය. මිනිස් මාගමක ගැන කියනුම කවරේ ද?

''**පාරාජිකො හොති**'':- පාරාජික වූයේ වෙයි. හිසසුන් පුරුෂයෙකු ජීවත් වීමට වරම් නොලබන්නා සේ මේ වරද කළ භික්ෂුව ද ශ්‍රමණ භාවයට වරම් නොලබන්නේ ය. පැරදුනෙක් වන්නේ ය.

''**අසංවාසො**'':- උපසපන් භික්ෂූන් සමග එක්ව විසීමට හෝ සංඝ කර්ම කිරීමට නො සුදුසු වන්නේ ය.

අනුප්‍රඥප්තිය

මෙහි ''**අන්තමසො තිරච්ඡානගතායපි**'' යන්න දෙවන පැණවීමයි. එය එක්තරා භික්ෂුවක් තිරිසන් සත්වයකු සමඟ එවන් වරදක බැඳිම නිසා පණවන ලදී. ''**සික්ඛං අපච්චක්ඛාය දුබ්බල්‍යං අනාවීකත්වා**'' යන්න තෙවන පැනවීමයි. එය වජ්ජිපුත්තක භික්ෂූන් ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂේප නොකොට ගිහි වේශයෙන් ගොස් වරදෙහි බැඳී ආපසු පැමිණීම නිසා පණවන ලදි. **අනාපත්ති** - නොදන්නහුට, නොඉවසන්නහුට, උමතු වුවහුට, වික්ෂිප්ත සිත් ඇත්තහුට, වේදනාවකින් පීඩිත වූවහුට ද, ආදිකම්මිකයාට ද ඇවැත් නොවේ.

මෙථුනධම්ම පාරාජිකාපත්ති නිදාන කථාව

අප තථාගත සම්බුදු පියාණෝ එක් කලෙක විසාලා මහනුවර මහවනයෙහි කූටාගාර ශාලාවෙහි වැඩ වෙසෙති. මෙසමයෙහි විසාලා මහනුවර සමීපයෙහි කලන්දක නම් ගම සුදින්න නමැති කුලපුත්‍රයෙක් බුදුන් වහන්සේ දහම් දෙසන කලැ සිව්පිරිස් මැද හිඳ දහම්

අසා සස්නෙහි පැහැදී ගිහි ගෙය කළකිරී මහණ වන්නට කැමැති විය. දහම් ඇසූ පිරිස ඉවත්ව ගිය විට බුදුන් වහන්සේ සමීපයට ගිය සුදින්න කුලපුත් තෙමේ, තමා, ගිහි ගෙයි කළකිරී ඇති බැවින් සස්නෙහි පැවිදි කරවන ලෙස බුදුන් වහන්සේ අයැදී ය. මාපියන්ගේ හෝ භාරකරුවකුගේ අවසරය නොමැත්තවුන් පැවිදි නොකරන බව බුදුන් වහන්සේ පැවසූ විට හෙතෙම අවසරය ගනු පිණිස මාපියන් හමුවට ගියේ ය.

සුදින්නගේ මාපියනට සිටි එකම පුතා සුදින්න ය. ධන ධාන්‍යයෙන් ආඪ්‍ය වූ කුලයෙක එම පාරම්පරික ධනයට එකම හිමිකරු වූ සුදින්න පැවිදි වනු ඔහුගේ මාපියෝ කිසිසේත් නො ඉවසති. ගිහිගෙයි දුෂ්කරත්වය හා පැවිද්දෙහි අගය කොතෙක් වටහා දුන් නමුත් තමාගේ පැවිද්දට මා පියන්ගේ අවසරය ලබා ගන්නට සුදින්න අපොහොසත් විය. කොතෙක් ඇවිටිලි කළත් අවසරය නොදෙන විට, තමාට පැවිදි වීමට අවසර නොදුනහොත් නො කා නොබී මියෙන බවට සුදින්න කළ තර්ජනයෙන් ද මාපියෝ මෙල්ල නොවූහ. තම මතයෙහිම තරයේ එල්බ ගත් සුදින්න සත් දිනක් ආහාරයෙන් තොරව උපවාසයෙන් විසී ය. මාපියන් ගිහිගෙයි සැප සම්පත් වර්ණනය කෙරෙමින් ඔහු නගා සිටුවා ආහාර ගැන්වීමට කොතෙක් උත්සාහ කළ ද සුදින්න ඒ කිසිවකට අවනත නොවී ය. තම පුතු අහර නැතිව මියෙනුවට වඩා පැවිදිව ජීවත් වනු දැක්ම යෙහෙකැයි සිතූ මා පියෝ පැවිදි වන්නට අවසර දුන්හ.

මාපියන්ගේ කැමැත්ත ලත් ඇසිල්ලේ ම සතුටු සිතින් පිනාගිය හේ උපවාසයෙන් නැඟී සිට ආහාර පානාදිය ගෙන කිහිප දිනකින් පියෙවි සුවය ලබා බුදුන් වහන්සේ වෙත පැමිණ මා පිය අවසරය දන්වා සස්නෙහි පැවිදි උපසපන් බවට පත් විය. පැවිදිව කලක් ගත වූ පසු මාපියන් පැමිණ යළි ගිහි බවට පත්වැ පාරම්පරික ධනය හිමි කොට ගෙන කම්සැප විඳින ලෙස ඉල්ලා සිටි නමුත් සුදින්න තෙරුන් වහන්සේ ඒ පිළි නොගත්හ.

කලක් ඉකුත් විය. සුදින්න තෙරහු විශාලා මහනුවර මහ වෙනෙහි වෙසෙති. දිනක් උන්වහන්සේගේ මව සුදින්නයන්ගේ ගිහි කලැ බිරියත් සමග මහ වනයට ගොස් සුදින්න තෙරුන් හමු වූවා, තම කුලය නොනසා ගිහිවැ කම් සැපත් විඳිමින් කුල සන්තක ධනය පවරාගෙන දානාදී පින් දහම්හි හැසිරෙන්නැයි ඉල්ලා සිටියා ය. එහෙත් ඊට සුදින්න තෙරුන්ගේ අකමැත්ත පළවිණි. ගිහිවැ කුලය නො රැකිය හැකි නම් කුලය පැවැත්ම සඳහා බිරිය වෙත දරු බීජයක් ලබා දෙන ලෙස අයැදියා ය. මෙකලැ බුදු සස්නෙහි මෛථුන ධර්ම ශික්ෂාපදය පණවා නොතිබිණ. එහෙයින් එහි ආදීනව නොදත් සුදින්න තෙරහු මවගේ ඉල්ලීම පිළිගෙන සිය පැරණි බිරියගේ අතින් ගෙන මහ වනයට වැද ඇය සමග තෙවරක් මෙවුන් දමෙහි යෙදුනහ. පුරාණද්වුතීයිකාව ද ඉන් ගැබ් ගත්තී ය.

මේ වනාහි සංඝ සමාජයෙහි නිරර්බුදවූත් නිරාදීනවවූත් යුගයෙකි. සුපිළිපන්, මහසඟරුවන සුපිරිසිදු සිව්පිරිසිදු සිල්හි මැ නියුතු යැ. එබඳු යුගයෙක එබඳු පිරිසෙක සුදින්න තෙරුන්ගේ ක්‍රියාවෙන් අර්බුදයෙක් පහළ විය. ආදීනවයෙක් හට ගැනිණි. සංඝ සමාජයෙහි සිල්වත් බව ම පතන දෙවියන් අතරෙහි මේ සිදුවීම සාකච්ඡාවට භාජන විය. නිරර්බුද සංඝ සමාජයෙහි සුදින්න කලන්දක පුත්‍රයා විසින් අර්බුදයෙක් කරන ලදැයි දෙවියන් අතර හට ගත් මෙම රාවය චාතුර්මහාරාජික දෙවියන් පටන් ක්‍රමයෙන් බඹලොව දක්වා ම පැතිරිණි.

මේ අතර සුදින්න තෙරුන්ගේ සිත්හි දු කුකුසෙක් පහළ විණි. මවිසින් නොසුදුස්සක් කරන ලදි. මට වූයේ මහත් අලාභයෙකැයි හටගත් විපිළිසරෙන් හේ දිනෙන් දින දුර්වර්ණ වී, පඬුවන් සිරුරු ඇත්තේ වී, නිතර කල්පනා කරන සුලු වූයේ චින්තාපරවශ වීය. මේ බව දත් තථාගතයන් වහන්සේ සුදින්න තෙරුන්ගෙන් කරුණු විමසා නොයෙක් අයුරින් උන්වහන්සේට නින්දා පරිභව කොට මෛථුනධම්මපරාජිකාපත්තිය පණවා වදාළ සේක.

අදින්නාදාන පාරාජිකාපත්තිය

''යො පන භික්ඛු ගාමා වා අරඤ්ඤා වා අදින්නං ථෙය්‍යසංඛාතං ආදියෙය්‍ය, යථාරූපෙ අදින්නාදානෙ රාජානො චොරං ගහෙත්වා හනෙය්‍යුං වා බන්ධෙය්‍යුං වා, පබ්බාජෙය්‍යුං වා චොරො'සි බාලො'සි මූළ්හො'සි ථෙනොසි' ති, තථාරූපං භික්ඛු අදින්නං ආදියමානො අයම්පි පාරාජිකො හොති අසංවාසො ''

අර්ථය:- යම්කිසි භික්ෂුවක් ගමින් හෝ ආරණ්‍යයෙන් හෝ නොදුන් දෙයක් සොර සිතින් ගනී ද, යම්බඳු සොරකමක දී රජවරු සොරකු අල්ලා ගෙන (තෝ) සොරෙකි, බාලයෙකි, මෝඩයෙකි, අන්සතු දෑ පැහැර ගත්තෙකියි පෙළත් ද, සිරකරත් ද, පිටුවහල් කරත් ද, එබඳු සොරකමක යෙදෙන මේ භික්ෂුව ද පරිජි වූයේ වෙයි. ප්‍රකෘති භික්ෂූන් හා සහවාසයට නොසුදුස්සේ වෙයි.

විවරණ:-

ගාමා:- ග්‍රාමයක් ලෙස සැළකෙන්නේ මනුෂ්‍ය වාසය ඇති එළිමහන් භූමි ප්‍රදේශයකි. ශක්තිමත් පුරුෂයකු නිවස සීමාවෙහි සිට විසිකළ ගලක් වැටෙන තැනින් මෙපිට ග්‍රාමය වශයෙන් සැළකෙන බව මාතිකට්ඨ කථාවෙහි දැක්වේ.

අරඤ්ඤා:- ගමත් ගම් සීමාව හෙවත් ග්‍රාම උපචාරයත් හැර ඉන් එපිට ආරණ්‍යය සේ සැළකේ.

අදින්නං:- අයිතිකරු විසින් කයෙන් හෝ වචනයෙන් නොදුන් වස්තුව හෝ තමාට අයත් නැති අන් අයෙකුට අයත් වූ දෙය.

ථෙය්‍ය සංඛාතං:- සොරුන්ගේ ස්වභාවය ථෙය්‍ය නම් වේ. මෙය සොර සිතට ම නමකි. ''**ථෙය්‍ය චිත්ත සංඛාතො එකො චිත්ත කොට්ඨාසොති අත්‍ථො**'' සොරසිත නම් වූ එක් සිත් වර්ගයක් ය යන අර්ථ දෙයි. මෙය කරණාර්ථ ද්‍රිතියාවකි. එබැවින් ථෙය්‍ය සංඛාතේන (සොර සිතින්) කියා අර්ථ ගත යුතු ය.

ආදියෙය්‍යඃ- ගනී, හැර ගනී, පැහැර ගනී, ඒ සඳහා ඉරියව් මාරු කරයි. තුබු තැනින් ඉවත් කරයි. තුබු සලකුණ ඉක්මවයි.

යථාරූපෙ අදින්නාදානෙ

පාදයක් (මසුරන් පහක්) හෝ එතරම් වටිනා දෙයක් හෝ ඊට වැඩි දෙයක් (ඒ ඒ කාලයෙහි රාජ නීතියෙන් නියම කරන ලද අවම මුදල් ප්‍රමාණය මීට අදාළ වේ.)

''රාජානො චොරං ගහෙත්වා හනෙය්‍යුං වා බන්ධෙය්‍යුං වා පබ්බාජෙය්‍යුං වා චොරො'සි බාලො'සි මූළ්හොසි ථෙනොසි' ති''

මෙම කොටසින් විස්තර කරන්නේ සොරකම ප්‍රමාණ කිරීමයි. රාජනියමය අනුව දඬුවම් පැමිණවීම හා සොරෙක් යැයි නිශ්චිත කිරීම සිදු කරයි. සොරකමට ගැනෙන මුදල් ප්‍රමාණයත් හෝ එතරම් වටිනා වස්තුවක් සොරකම් කරන්නාට ඉහත කී දඬුවම් නියම කෙරේ. එබඳු වැරදි සිදු කරන භික්ෂුව පාරාජික ඇවැතකට පත්වේ.

අනුප්‍රඥප්තිය

මෙහි **''ගාමා වා අරඤ්ඤා වා''** යන කොටස දෙවන පැණවීමයි. ඡබ්බග්ගිය භික්ෂූන් වනයෙහිදීත් රෙදිතොටෙහිදීත් සොරකම් කිරීමක් නිසා එය පණවන ලදි.

අනාපත්තිය

යමක් තමාගේ ය යන හැඟීම් අත්තහුට, විශ්වාසය නිසා ගන්නහුට, තාවකාලික ව ගන්නහුට, ප්‍රේතයන්, තිරිසනුන් සතු දැයෙහි ද පාංසුකූල සංඥාවෙන් ගන්නහුට ද, උම්මත්තක, වික්ෂිප්තචිත්ත, වෙදනට්ටයන්ට ද ආදිකම්මිකයාට ද ඇවැත් නොවේ.

අදිනනාදාන පාරාජිකාපත්ති නිදාන කථාව

එක් කලෙක්හි තථාගතයන් වහන්සේ රජගහ නුවර ගොදුරු ගම් කොට ගිජුකුළු පව්වෙහි වැඩ වසන සේක. මෙ සමයෙහි බොහෝ භික්ෂූන් වහන්සේලා ගිජුකුළු පව්වෙහි තෘණ කුටි සාදා ගෙන වස් එළඹුනාහ. මේ අතර ආයුෂ්මත් ධනිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ද වූහ. වස්සාන කාලය අවසන් වූ විට ඒ භික්ෂූන් වහන්සේලා මහා පවරාණයෙන් වස් පවාරණය කොට දනව් සැරිසරනු වස් නික්මුණාහු ය. එහෙත් කුම්භකාර පුත්‍ර ආයුෂ්මත් ධනිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ හේමන්ත ගිම්හාන කාලයන්හි ද එහි ම විසූහ. දිනක් මුන් වහන්සේ පිඬු පිණිස ගම්මානයක් බලා ගිය කල්හි තණ හා දර ගෙන යන ස්ත්‍රීහු ගිජුකුළු පව්වට වැද උන්වහන්සේගේ කුටිය දැක එය කඩා බිඳ ගෙන තණ හා දර සඳහා ගෙන ගියහ. ආපසු පැමිණි ධනිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ නැවතත් තමා සඳහා තෘණ කුටියක් තනා ගත්හ. එහෙත් යළිත් උන්වහන්සේ පිඬු සිඟා වැඩි කල්හි ස්ත්‍රීහු පැමිණ එය ද කඩාගෙන ගියහ. මෙසේ තෙවරක් ම මෙය සිදු විය.

සිව්වැනි වර ධනිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ තෘණ කුටියක් නොකළහ. ''කොතෙක් තෘණ කුටි කළත් තෘණ කාෂ්ටහාරිකාවන් එය කඩා බිඳෙගෙන යන හෙයින් කුම්භකාර ගෝත්‍රයෙහි උපන් මම ඔවුනට කඩා බිඳ ගත නොහැකි මෘන්මය (මැටිවලින් තැනූ) කුටියක් කරන්නෙමැ''යි සිතා සර්වමෘන්මය (සියල්ල මැටියෙන්ම තැනූ) කුටියක් කොට එහි තෘණ කාෂ්ටාදිය දමා දැවූහ. මෙම කිළිය අතිශයින් දකුම්කළු විය. ප්‍රසාදජනක විය. දිනක් භික්ෂූන් පිරිවරා ගිජුකුළු පව් වැඩම කළ බුදුන් වහන්සේ මේ සිත්කළු කුටිය දැක ''මහණෙනි, මේ දකුම්කළු කුටිය කිමෙක්දැ''යි අසා, ධනිය ස්ථවිරයන්ගේ යයි දැන ශ්‍රමණ සාරූප්‍ය නො වූ මෙබඳු කුටියක් භික්ෂූන් සඳහා කෙසේ වටනේදැයි ගර්හා කොට ආයති සංවරය සඳහා කරුණු වදාරා කුටිය බිඳ දැමීමට වදාළ සේක. භික්ෂූන් වහන්සේ කුටිය කඩා දමනු දැක ධනිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ''ඇවැත්නි, කුමක් නිසා මගේ කුටිය බිඳින්නාහුදැ''යි ඇසූහ. තථාගත නියමයෙන් බිඳින්නෙමුයි කී විට එසේ නම් බිඳිව්යැයි පැවැසූහ.

මෙසේ සිව්වැනි වරටත් තම කුටිය බිඳ දැමුණු කල්හි ධනිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ තමන් සඳහා දාරුමය (දැවමුවා) කුටියක් තැනීමට අදහස් කොට මෙසේ සිතූහ. ''රාජකීය දැව ගබඩාවේ මා හා කථාබස් කොට ඇති පළපුරුදු තැනැත්තෙක් සිටී. රජයට අයත් ලී ඔහුගෙන් ගෙන අවුත් කුටිය තනන්නෙමි'' මෙසේ සිතූ ධනිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ දාරු භාණ්ඩාගාරිකයා කරා එළඹ කුටියක් කරගැනීමට ලී ඉල්ලූහ. ''ස්වාමීනි එබඳු ලී භාණ්ඩාගාරයෙහි නොමැත. එහෙත් නගර ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා තැන්පත් කොට තැබූ රජයට අයත් ලී මෙහි ඇත. රජතුමාගෙන් අවසර ලබා ගෙන ලී ගෙන ගොස් කුටිය තනා ගනු මැනවැ''යි භාණ්ඩාගාරිකයා පැවැසී ය.

''පින්වත, රජුගේ අවසරය ලැබී ඇතැ''යි ධනිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ කී කල්හි ''එසේ නම් ගෙන යනු මැනැවැ''යි භාණ්ඩාගාරික තෙමේ කීයේ ය. ධනිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ලී කඩ කොට කපා රථවලින් ගෙන ගොස් කුටියක් තනා ගත්හ.

දිනක් මගධ මහාමාත්‍ය වස්සකාර බ්‍රාහ්මණ තෙමේ දාරුභාණ්ඩාගාරයට ගොස් දැව ඉල්ලූහ. එවිට දාරු භාණ්ඩාගාරික තෙමේ, රජතුමන්ගේ අවසරයෙන් ධනිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ විසින් දැව ගෙන යන ලදැයි පැවසී ය. මෙ ඇසූ වස්සකාර බමුණු තෙම නො සතුටුව රජුට දැන්වී ය. රජ තෙමේ දාරු ආරක්ෂකයා විනිශ්චය ශාලාවට ගෙන ඒමට අණ කළේ ය. රාජ පුරුෂයෝ ඔහු අල්වා බැඳගෙන ගියහ. මෙය සැළ වූ ධනිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ද රජ ගෙට වැඩම කළ හ. බිම්බිසාර රජ තෙමේ, ධනිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ වැඳ එකත් පසෙක සිට ''ස්වාමීනි, නගර ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා වූ දැව මවිසින් ඔබ වහන්සේට දෙන ලදදැයි උන්වහන්සේගෙන් විමසී ය. ''එසේ ය මහරජැ''යි තෙරණුවෝ කීහ.

''ස්වාමීනි, අපි බොහෝ රාජ කාර්ය ඇත්තෝ වෙමු. කිසිවක් ප්‍රදානය කළ ද එය අනුස්මරණය කළ නොහැක්කෙමු. එබැවින් නැවතත් සිහිපත් කරනු මැනවැ''යි බිම්බිසාර රජ තෙමේ කීය.

''මහරජ, තොප අභිෂේක ලත් පළමු වස තුළ දී ම ''මවිසින් මහණ බමුණන්ට තෘණකාෂ්ටොදක දෙන ලද්දේ ය. කැමැති පරිදි පරිභොග කෙරෙත්වා''යි පවරණ ලද්දේ ය'' යනු තෙරුන්ගේ පිළිතුර විය.

''ස්වාමීනි, එය සිහි කරමි. සිල්වත් මහණ බමුණන්ට සුළු දෙයෙහි පවා කුකුස් බහුල හෙයින් උන් වහන්සේලා සඳහා ම මවිසින් ඒ වරය දෙන ලදි. එහෙත් ඒ වනයෙහි අපරිගෘහීත දූය පිළිබඳ ව ය'' රජ තෙමේ පවසා මාගේ රාජ්‍යයෙහි වසන ශ්‍රමණයෙකුට හෝ බ්‍රාහ්මණයෙකුට කෙසේ දඬුවම් දෙම් ද, ස්වාමීනි, වඩිනු මැනව. මෙයින් පසු මෙබන්දක් නොකරනු මැනවැයි අවවාද කොට ධනිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ යැවී ය.

මේ කාරණය දූන ගත් මහා ජනයා භික්ෂූන්ට නින්දා කරන්න ට වූහ. මේ මහණ බමුණෝ අලජ්ජීහු ය. දුශ්ශීලයහ. බොරු කියති. අපි සිල්වතුම්හයි ප්‍රතිඥා කොට වැරදි කරති. මොවුනට ශ්‍රමණ ධර්මයක් නැතැයි යනුවෙන් මහා ජනයා කළ මේ දෝෂාරෝපණයන් ඇසූ ලජ්ජී භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹ මෙකරුණ උන්වහන්සේට සැළ කළහ.

බුදුරජාණන් වහන්සේ භික්ෂූන් රැස් කොට ධනිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ කැඳවා රජු විසින් නොදෙන ලද දූව ගත්තේ සැබෑදැයි විචාරා එසේ යයි කී කල්හි නොයෙක් අයුරින් ගර්හා කොට අනුන් අයත් දූය සොර කම් කිරීමෙහි ලා යටකී අදින්නාදානා පාරාජිකාපත්තිය පණවා වදාළ සේක.

මනුස්සවිග්ගහ පාරාජිකාපත්තිය

> **''යො පන භික්ඛු සඤ්චිච්ච මනුස්සවිග්ගහං ජීවිතා වොරොපෙය්‍ය, සත්ථහාරකං වාස්ස පරියෙසෙය්‍ය, මරණ වණ්ණං වා සංවණ්ණෙය්‍ය, මරණාය වා සමාදපෙය්‍ය, අම්භො පුරිස, කිං තුය්හිමිනා පාපකෙන දුජ්ජීවිතෙන, මතන්තෙ ජීවිතා සෙය්‍යො''ති, ඉති චිත්තමනො චිත්ත සංකප්පො අනෙකපරියායෙන මරණවණ්ණං වා සංවණ්ණෙය්‍ය, මරණාය වා සමාදපෙය්‍ය, අයම්පි පාරාජිකො හොති අසංවාසො ''**

අර්ථය:- කිසියම් භික්ෂුවක් (මොහු මරමියි) දූන දූන මනුෂ්‍ය ශරීරය ජීවිතයෙන් තොර කරයි නම්, මරණය සඳහා ආයුධ හෝ පිළියෙල කොට තබයි නම්, මරණයෙහි අගය ප්‍රකාශ කරයි නම්, උත්සුක කරවයි නම්, ''එම්බා මිනිස, ඔබට මේ දුක්බර ජීවිතයෙන් කවර වැඩෙක් ද? ඔබගේ ජීවත් වීමට වඩා මරණය උතුම් ය''යි මරණු කැමැති සිත් ඇතිව, කල්පනා ඇතිව, නොයෙක් අයුරින් මරණයෙහි ගුණ වණන්නේ ද, මරණයෙහි හෝ උත්සුක කරවන්නේ ද ඒ භික්ෂු තෙමේ පරිජි වූයේ වෙයි. (ප්‍රකෘති භික්ෂූන් සමග) සහවාසයට නො සුදුසුස්සෙක් ද වෙයි.

විවරණ:-

සංචිච්ච:- ප්‍රාණියෙක බව දූන දිවි තොර කරන බව දූනීම හා හැඟීම ඇතිව ක්‍රියා කිරීම.

මනුස්ස විග්ගහං:- මව්කුසේ පහළ වන පළමු වන ප්‍රතිසන්ධි සිතෙහි පටන් මරණයේදී පහළ වන චුති සිත දක්වා පවතින මනුෂ්‍ය ප්‍රාණය.

ජීවිතා වොරොපෙයා:- කළල අවස්ථාවෙහි මැඩීමෙන් හෝ බෙහෙත් යෙදීමෙන් ද ඉන්පසුව ඒ ඒ කාලයට සුදුසු උපක්‍රම යෙදීමෙන් ද කරන ගැබ් හෙළීම.

සත්ථහාරකං වාසස පරියෙසෙය්‍ය:- ජීවිතය විනාශ කිරීමට සුදුසු අවිආයුධ ආදිය මරණ චේතනාවෙන් යුතුව සපයා තැබීම.

මරණවණ්ණං වා සංවණ්ණෙය්‍ය:- මිය යාමෙහි අගය පැවසීම ''මෙම දුෂ්කර ජීවිතයෙන් කවර ප්‍රයෝජනයක් ද? මරණින් පසු යහපත් ජීවිතයක් ලබාගත හැකි ය'' ආදී වශයෙන් මරණයෙහි අගය පවසා කිසිවෙකු මරණයට උනන්දු කරවීම.

මරණාය වා සමාදපෙය්‍ය:- මරණය සඳහා උපාය කියාදීම. එනම් අවියකින්, වස විස අනුභවයකින් ආදී වශයෙන් මරණය ළඟා කර ගත හැකි ක්‍රම කියාදීමයි.

චිත්තමනො චිත්තසංකප්පො:- මිනිසෙකු මරණයට පත්කරමියි හෝ මරවමි යන අදහස චේතනාව ඇති ව භික්ෂුවක් විසින් සිදු කරන ලබන මනුෂ්‍ය ජීවිත විනාශයකින් මෙම පාරාජික ඇවත සිදු වේ. ඒ සඳහා,

01. මනුෂ්‍ය ප්‍රාණියෙකු වීම.
02. මනුෂ්‍ය ප්‍රාණියෙකු බව දැනීම.
03. මරණීය චේතනාව.
04. මරණීය උපක්‍රමය.
05. එම ක්‍රමයෙන් මරණය සිදු කිරීම.

යන අංග පහ සම්පූර්ණ වීමෙන් උපසම්පදා භික්ෂුවක් මනුස්ස විග්ගහ පාරාජිකාවට පත්වේ.

මනුස්සවිග්ගහ පාරාජිකාපත්ති නිදාන කථාව

භාග්‍යවත් බුදුරජාණන් වහන්සේ එක් කලෙක විශාලා මහනුවර ඇසුරු කොට මහාවනයෙහි කූටාගාර ශාලාවෙහි වැඩ වසන සේක. කමටහන් ගැන්මට හෝ ධර්ම ශ්‍රවණයට හෝ පැමිණෙන භික්ෂූන් වහන්සේලාට මේ දිනවල බුදුන් වහන්සේගෙන් අසා ගන්නට ලැබුණේ, ශරීරයෙහි පිළිකුල් බව පැවසෙන ධර්මයන් හා අසුභ භාවනාවෙහි අගයත් ය.

අඩ මසක් පමණ කායචිත්ත විවේකය කැමති වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ ඒ බව භික්ෂූන්ට පවසා පිණ්ඩපාතය ගෙනෙන භික්ෂුව හැර අනෙක් භික්ෂූන්ගේ පැමිණීම නවතා විවේක සුවයෙන් කල් ගත කළ සේක. භික්ෂූන් වහන්සේ ද අසුභ භාවනාවෙහි යෙදෙමින් ශරීරයෙහි පිළිකුල් බව සලකමින් විසූහ. ශරීරයෙහි ඇති පිළිකුල් බව සලකත්ම උන්වහන්සේලාට ශරීරයෙහි නිසරු බවත් එය දරා සිටීමෙහි නිෂ්ප්‍රයෝජන බවත් වැටහී බොහෝ දෙනෙක් තමන්ම දිවි නසා ගත්හ. ඇතැම්හු අනුන් ලවා සිය දිවි තොර කරවා ගත්හ. තවත් සමහරෙක් මිගලණ්ඩික නැමැති පෙර මුව වැද්දෙකු ව සිට පැවිදි වූ කෙනෙකු

ලවා දිවි තොර කර ගත්හ. අඩ මස ගෙවී යත් ම බොහෝ භික්ෂූන් වහන්සේ මරණයට පත්ව සිටියහ. හුදකලා වාසයෙන් නැගී සිටි බුදුරජාණන් වහන්සේ භික්ෂූන් අඩුවී ඇති බව දැක අනඳ හිමියන්ගෙන් කරුණු විමසා හේතුව දැන ඉතිරි සියලු භික්ෂූන් උපස්ථාන ශාලාවෙහි රැස් කරවා සියපණ නසා ගැන්මෙහිත් අනුන් දිවි තොර කිරීමෙහිත් ආදීනව දක්වා ගර්හා කොට ඉහත සඳහන් ශික්ෂා පදය පණවා වදාළ සේක.

උත්තරිමනුස්සධම්ම පාරාජිකාපත්තිය

> "යො පන භික්ඛු අනභිජානං උත්තරිමනුස්සධම්මං අත්තූපනායිකං අලමරියඤාණදස්සනං සමුදාචරෙය්‍ය "ඉති ජානාමි, ඉති පස්සාමී"ති. තතො අපරෙන සමයෙන සමනුග්ගාහියමානො වා අසමනුග්ගාහියමානො වා ආපන්නො විසුද්ධාපෙක්ඛො එවං වදෙය්‍යං "අජානමෙවහං ආවුසො අවචං ජානාමි, අපස්සං පස්සාමි, තුච්ඡං මුසා විලපි"න්ති. අඤ්ඤත්‍ර අධිමානා අයම්පි පාරාජිකො හොති' අසංවාසො "

අර්ථය:- යම් කිසි භික්ෂුවක් (තමා වෙත නැති නූපන් බැවින්) ඇතැයි නොදන්නා වූ ආර්ය මාර්ගඥාන දර්ශනය ඇති කරවන සුලු (ධ්‍යානාදී) උතුරු මිනිස් දම් තමා කෙරෙහි (ඇතැයි) අඟවා එය මේ කාරණයෙන් දනිමි, මේ කාරණයෙන් දනිමි යි අධි මානයෙන් තොරව ප්‍රකාශ කෙරෙයි ද, එයින් ම පාරාජිකාපත්තියට පැමිණි ඒ භික්ෂුව පසු කලෙක පිරිසිදු බව කැමැතිව (කිසිවකු විසින්) අසා හෝ නො අසාම හෝ "ඇවැත්නි, මම (උතුරු මිනිස් දම්) ඇතැයි නො දැනම දනිමි යි කියා නො දැකම දකිමි'යි කියා හිස් (නිසරු) වූ බොරු කීමි යි ප්‍රකාශ කෙරේ ද ඒ භික්ෂුව පරිජි වූයේ වෙයි. (භික්ෂූන් සමග) සහ වාසයට නොසුදුස්සෙක් වෙයි.

විවරණය:-

අනභිජානං:- තමා වෙත නැති, ඇති බවක් දැන ගන්නට නැති, දක්නට නැති

උත්තරිමනුස්සධම්මං:- සාමාන්‍ය මිනිසුන් සතු ගුණධර්ම මනුෂ්‍ය ධර්ම නම් වේ. එම මනුෂ්‍ය ධර්ම ඉක්මවූ ධ්‍යාන, සමාපත්ති, මාර්ගඵල, අඩුතරමින් ධුතාංග රකින බව වැනි දේ.

අත්තූපනායිකං:- උත්තරි මනුෂ්‍ය ධර්ම තමා කෙරෙහි ඇතැයි ඇඟවීම හෝ තමා උත්තරි මනුෂ්‍ය ධර්ම වෙත පැමිණි බව හෝ ප්‍රකාශ කිරීම.

අලමරියඤාණදස්සනං:- කෙලෙස් නැති කිරීමට සුදුසු, ආර්ය පුද්ගලයන්ගේ ඥාණ දර්ශනය හෙවත් ලෝකෝත්තර ඥාණය ඇති බව දැක්වීම.

විසුද්ධාපෙක්ඛො:- තමා වැරදිකරු බව දැන පිරිසිදු බවට පත්වනු කැමති ව ක්‍රියා කිරීමයි. පාරාජිකාවට පත් භික්ෂුවට ලැබිය හැකි පිරිසිදු බව නම් සාමණේර වීම හෝ ගිහි බවට පත්වීම ය.

අඤ්ඤත්‍ර අධිමානා:- අධිමානය නම් තමන් භාවනා කරද්දි අමුතු අමුතු ආලෝක දැකීම, ආදී කරුණකින් තමා ධ්‍යානාදී තත්වයකට පත්වූවේ යැයි රැවටී සිටීමයි. සැබවින් ම එසේ රැවටුණු කෙනෙකුට පාරාජිකා නොවේ.

උත්තරිමනුස්සධම්ම පාරාජිකාපත්ති නිදාන කථාව

භාග්‍යවත් බුදුරජාණන් වහන්සේ විශාලා මහනුවර සමීපයෙහි වූ මහවෙනෙහි කූටාගාරා ශාලාවෙහි වැඩ වසන සමයෙක බොහෝ භික්ෂූන් වහන්සේ වග්ගුමුදා නම් වූ නදී තීරයෙහි වස් එළැඹියාහු ය. මේ කාලයෙහි වැදෑරට දුර්භික්ෂයෙක් පහළ විය. භික්ෂූන් වහන්සේට ආහාර සොයා ගැන්ම අතිශයින් ම දුෂ්කර විය. පිණ්ඩපාතයෙහි හැසිරීමෙන් ප්‍රයෝජනයක් නොවී ය.

මේ දුෂ්කරතාව ගැන භික්ෂූන් වහන්සේ අතර සාකච්ඡා ඇතිවිය. ''කෙසේ නම් අපි ආහාරපාන ලබමු ද? කවර උපායකින් ආහාරයෙන් ක්ලාන්ත නොවී සමගිව වස් වසන්නෙමුදැ''යි ඔවුනොවුන් විමසූහ. ඇතැම් භික්ෂූහු ''ගිහියන්ගේ කර්මාන්ත (පිළිබඳ ව ''මේ කර්මාන්ත කරවූ මේ ආකාරයෙන් කරවූ ආදි වශයෙන්) උපදෙස් දීමෙන් ගිහියෝ අපට පිණ්ඩදානයෙන් සංග්‍රහ කෙරෙති''යි කීහ. එහෙත් ඒ නොපිළිගත් ඇතැම් භික්ෂූහු ''අපි ගිහියන්ගේ දූතකම් කරමුයි කීහ. ඒ දෙක ම ප්‍රතික්ෂේප කළ ඇතැමෙක් අපි ගිහීන්ගේ සමීපයේදී අසවල් භික්ෂූහු ධ්‍යානලාභීහු ය. අසවල් භික්ෂූහු මාර්ගඵල ලාභීහුයයි. අප තුළ නොමැති උත්තරී මනුෂ්‍ය ධර්ම ප්‍රකාශ කිරීමෙන් ගිහියන්ගේ ප්‍රසාදය ලබා පිණ්ඩපාතය ලැබිය හැකි වෙමු. එබැවින් එසේ කරමු'' යැයි කීහ. මෙය අහර ලබාගැන්මෙහි පහසු උපායකැයි අදහස් කළ සියලු භික්ෂූහු මිනිසුන් වෙත ගොස් තමන් තුළ නොමැති උතුරු මිනිස් ගුණ දම් තමන් තුළ ඇතැයි පවසන්නට වූහ. ගිහියෝ මෙබස් අසා බොහෝ පැහැදුනාහු ''අපට වූයේ ඉතා ලාභයෙකි. මෙවැනි සිල්වත් ගුණවත් භික්ෂූහු පෙර වස් නො එළඹුණාහුය''යි සිතා ආහාරපානයෙන් ඒ භික්ෂූන්ට සංග්‍රහ කළහ. එබැවින් ඔවුනට ආහාරයෙහි දුෂ්කරතාවයෙක් නො වී ය.

වස් පවාරණයෙන් පසු ඒ භික්ෂූන් වහන්සේලා බුදුරජාණන් වහන්සේ දැක්මට ගියහ. වෙනත් දිශාවලින් පැමිණි භික්ෂූහු ද එහි සිටියහ. ඔහු දුර්භික්ෂයෙන් පීඩාවට පැමිණියාහු බොහෝ දුර්වර්ණව ක්ලාන්ත වූවාහු ය. එහෙත් වග්ගුමුදා නදීතීරයෙන් පැමිණි භික්ෂූන් වහන්සේ තුළ එබඳු වෙනසක් නොවී ය. මනා ආහාර පාන ලැබීමෙන් ඔහු මනා ඡවිවර්ණ ඇත්තාහු පිනා ගිය ඉඳුරන් හා සිත් සතන් ඇත්තාහු වූහ.

බුදුරජාණන් වහන්සේ වග්ගුමුදා තීරයෙන් පැමිණි භික්ෂූන් අමතා ''කෙසේ ද? මහණෙනි, සමගිව සැපසේ වස් විසූවහු ද? දුර්භික්ෂයෙන් පීඩාවට නොපැමිණියාහු දැ යි ඇසූහ. ඒ භික්ෂූන් වහන්සේ තමන් ආහාර ලබාගත් අයුරු තත් වූ පරිද්දෙන් පැවසූහ. ''කෙසේ ද? තොප සත්‍යයක් ම කියා ආහාර ලබා ගත්තහු ද, අසත්‍යයක් කියා ගිහියන් මුළා කොට ආහාර ලබා ගත්තහුදැ''යි බුදුන් වහන්සේ විසින් විමසන ලද්දාහු ''ස්වාමීනි අසත්‍යයක් ම කීවෙමු''යි කීහ.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ''තෙපි කෙසේ නම් මෙබඳු ශ්‍රමණ සාරූප්‍ය නොවූවක් කළහු ද? උදර පූරණය සඳහා කෙසේ නම් ඔවුනොවුන් තුළ නොමැති උතුරු මිනිස් ගුණ දම් ගිහියන්ට කීවෙහුද? මෙසේ තමා තුළ නැති උතුරු මිනිස් දම් ප්‍රකාශ කරනවාට වඩා ගෙරි කපන කැත්තෙන් කුස කපා ගත්තේ නම් මැනවි. මන්ද මේ හේතුවෙන් ඔබ මරණින් මතු දුගතියට, හිස් පුරුෂයෙක් බවට, නිරයට පැමිණෙන්නාහුය. මෙය නොපැහැදුණ වුන්ගේ පැහැදීම සඳහා නොවන්නේ ය. යනාදීන් ගර්හා කොට මේ ශික්ෂා පදය පනවා වදාළ සේක.''

ප්‍රාතිමෝක්ෂ ශික්ෂාවන් අතර මුලින් ම දැක්වෙන්නේ සතර පාරාජිකා ධර්මයන් ය. මේවා භික්ෂුත්වයෙන් පරාජයට පත් වන කරුණු සතරකි. මෛථුන ධර්මයෙහි යෙදීම, අදත්තාදානය, මිනිස් ජීවිතයක් නැති කිරීම සහ නැති ආර්ය ගුණ ඇති බව වංක සිතින් පළ කිරීම යන කරුණු සතරින් එකක් හෝ කළහොත් භික්ෂුත්වයෙන් පිරිහී යයි. නැවත සංවරයට අවකාශයක් නැත. එසේ ම නැවත උපසපන් බවට පැමිණිය නොහැකි ය. සාමණේර හෝ ගිහි බව කැමති විය යුතු ය. තවද පරිජි ඇවතකට පත්ව එය සඟවාගෙන සංඝයා නියෝජනය කිරීම බරපතල පාපයකි. ඒ පාරාජිකා ඡේද්‍යගාමිණී ඇවතක් වන හෙයිනි. ශික්ෂාවන් වැඩීමෙහි යම් දුබල බවක්වේ නම් යම් භික්ෂුවකට උපසපන් බව ප්‍රතික්ෂේප කළ හැකි ය. එය 'ශික්ෂා ප්‍රත්‍යාක්ඛ්‍යානය' නමින් හඳුන්වයි. එවන් භික්ෂුවකට අවශ්‍ය නම් පසුව උපසපන් බව ලැබිය හැකි ය. පාරාජිකා ධර්ම, පාරිශුද්ධි ක්‍රමයක් නැති බැවින් ද, භික්ෂුත්වයෙහි අනන්‍යතාවට හානිකර බැවින් ද බරපතල ගරුකාපත්ති වශයෙන් ගැනේ. එමනිසා ඒවායෙන් මිදී භික්ෂුත්වයත් සම්බුදු සසුනත් රැක ගැනීම බුද්ධ පුත්‍රයන් වහන්සේලා හැටියට අපගේ පරම යුතුකම වන්නේ ය. එය සම්බුදු සසුනෙහි චිර පැවැත්මට, භික්ෂුත්වයෙහි සුරක්ෂිත භාවයට, ශ්‍රාවක ප්‍රසාදයට මෙන්ම විමුක්ති සාධනයටත් මහෝපකාරී වන්නේ ම ය.

අභ්‍යාස

01. සතර පාරාජිකා පිළිවෙළින් නම් කරන්න.
02. පාරාජිකා යන්නෙහි සරලාර්ථය පෙන්වා දෙන්න.
03. ''සතර පාරාජිකා ශික්‍ෂා ආරක්ෂ කිරීමෙන් උපසම්පදා භික්ෂුවගේ දෙලොව අභිවෘද්ධිය සැලසේ'' මේ පිළිබඳ නිබන්ධයක් ලියන්න.
04. පහත සඳහන් වචනවල අරුත් පැහැදිලි කරන්න.
    1. භික්ඛු
    2. ප්‍රාතිමොක්‍ෂ සංවර සීලය
    3. පාරාජිකො හොති අසංවාසො
    4. අදින්නං
    5. මරණං වා සමාදපෙය්‍ය
    6. දුබ්බල්‍යං අනාවිකත්වා
    7. ථෙය්‍ය සංඛාතං
    8. තිරච්ඡාන ගතායපි
    9. අනාපත්ති
    10. අත්තුපනායිකං